

PROCES

Z wydawnictwem 3DOM związany jest Grzegorz Braun. Nagrał nawet komunikaty dla centralki telefonicznej

HISTORIA

Koalicja ratuje cmentarze Żydów

Ponad 10 tysięcy wolontariuszy zaangażowało się w akcje porządkowania nekropolii żydowskich. Koordynowała je Koalicja Opiekunów Cmentarzy Żydowskich.

MAREK KOZUBAL

Od marca, gdy powstała koalicja, w 200 akcjach wolontariackich w całej Polsce zostało uporządkowanych prawie 100 takich dawnych cmentarzy. Koalicja zrzesza organizacje, instytucje i osoby prywatne, które zajmują się ich ratowaniem.

Sprzątają, remontują i odnawiają nagrobki, odczytują napisy i je inwentaryzują. Celem koalicji jest zachowanie pamięci o wielokulturowej Polsce dla przyszłych pokoleń – podkreśla dr Michał Laszczyński, jeden z inicjatorów powstania koalicji, prezes Fundacji Dziedzictwa Kulturowego.

W dzisiejszych granicach Polski przed wojną istniało 1200 żydowskich cmentarzy. Do dzisiaj przetrwało około 800. – Mimo ochrony prawnej cmentarze potrzebują stałej opieki, której nie może zapewnić niewielka społeczność żydowska. Dlatego tworzona jest sieć społecznych opiekunów – wyjaśnia.

Dodaje, że najmłodszy uczestnik akcji miał 4 lata, a najstarszy ponad 90. Najwięcej działań odbyło się w Łodzi. – Tadeusz Ołubek, kurator sądowy, od czterech lat niemal co tydzień gromadzi skazanych na prace społeczne i sukcesywnie oczyszcza z dzikich drzew i krzewów tę największą nekropolię żydowską w Polsce. 45-hektarowy cmentarz jest już prawie całkowicie oczyszczony. Tadeusz Ołubek prowadzi także działania edukacyjne, ucząc o żydowskiej historii Łodzi. W 2021 r. zorganizował ponad 40 akcji – opisuje dr Laszczyński.

Na cmentarzu żydowskim w Polsce – w Warszawie przy ul. Okopowej – odbyło się 27 akcji. Wzięło w nich udział łącznie 600 osób, przeważnie uczniów warszawskich szkół. W niemal każdej niedzielę oczyszczali kwatery cmentarza z liści i ziemi, odsłaniając nagrobki, często o dużej wartości historycznej.

Najwięcej akcji wolontariackich na lokalnych cmentarzach miało miejsce na Górnym Śląsku. – Odbywały

się one dzięki aktywności Sławka Pastuszki, który przy wsparciu Koalicji Opiekunów Cmentarzy Żydowskich w Polsce przekonał kilkunastu burmistrzów do zaangażowania się w porządkowanie cmentarzy w swoich miastach. W czterech akcjach porządkowania cmentarza żydowskiego w Katowicach wzięło udział ponad 600 osób, głównie, choć nie tylko, uczniów katowickich szkół – dodaje Laszczyński.

Prace wolontariackie odbywały się też m.in. w Sienawie, Tarnowskich Górach, Świdwinie, Brzesku, Mysłowicach, Cieszynie, Wieliczce, Staszowie, Nowym Żmigrodzie, Sokołowie Małopolskim, Suchowoli, Głogówku, Jaśle, Nowym Targu, Kielcach, Mielcu, Łomży.

Opiekunowie cmentarzy to ludzie z różnych środowisk – lokalni aktywiści, emeryci, uczniowie, harcerze, sąsiedzi,

Ambasadorem koalicji jest prof. Roald Hoffmann, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii z 1981 r.

a czasem zwykli ludzie, którzy nie godzą się na niepamięć. Wśród uczestników akcji często można było usłyszeć, że dziedzictwo żydowskie w Polsce to element polskiego dziedzictwa – ich dziedzictwa. I to właśnie jest siłą napędową większości działań. Opiekunowie traktują swoją pracę jako pracę dla samych siebie, własnej tożsamości i budowania świadomości wielokulturowej historii Polski – podkreśla dr Laszczyński.

Koalicja liczy kilkadziesiąt organizacji i samorządów, np. Stowarzyszenie Lokalni Patriotci Gmina Małogoszcz. Ambasadorem koalicji jest prof. Roald Hoffmann, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii z 1981 r., który urodził się przed wojną w Złoczowie (obecnie na Ukrainie). /©©

masz pytanie, wyślij e-mail do autora

m.kozubal@rp.pl

Szokujący pozew

Wydawnictwo związane z posłami Konfederacji broni antysemityzmu.

WIKTOR FERFECKI

Żydzi handlowali słowiańskimi przodkami Polaków jako niewolnikami, kolaborowali ze Szwedami w czasie potopu, jako żołnierze Wehrmachtu likwidowali własne rodziny, a dziś demoralizują społeczeństwo za pomocą pornografii – m.in. takie treści można wyczytać w piśmie, jakie skierował do sądu pełnomocnik wydawnictwa 3DOM.

Oficyna ta wydaje głównie pozycje religijne, prawicowe i uchodzi za powiązaną ze środowiskiem Konfederacji. Swoje książki publikują w niej członkowie Rady Liderów Konfederacji Sławomir Mentzen i poseł Grzegorz Braun. Ten ostatni użył nawet głosu, by nagrać komunikaty na centralce telefonicznej oficyny.

Działalnością firmy zainteresowało się w 2020 roku Stowarzyszenie Nigdy Więcej. Po jego zgłoszeniu Allegro usunęło kilkanaście pozycji sprzedawanych przez 3DOM, m.in. tyrady Eligiusza Niewiadomskiego, zabójcy prezydenta Gabriela Narutowicza, albo „Mord rytualny”, której współautorem jest Grzegorz Braun.

W odpowiedzi 3DOM wytoczyło proces Stowarzyszeniu Nigdy Więcej. Domaga się zadośćuczynienia finansowego, przeprosin oraz zagwarantowa-

nia, że w przyszłości nigdy nie zgłosi rekomendacji usunięcia z Allegro jakiegokolwiek produktu sprzedawanego przez 3DOM. Ruszył proces, a przed miesiącem do sądu trafiło pismo procesowe powoda. Jego autorem jest mecenas wydawnictwa Jarosław Litwin, który w przeszłości zasłynął jako obrońca oskarżanego o antysemityzm ekskscjarda Jacka Międlara.

Zaskakujące tezy

Treść może szokować. Mecenas pisze, że antysemityzm jest „antynaukowym narzędziem supresji krytyki i wolnego słowa”, i podaje przykłady uzasadnionej jego zdaniem krytyki Żydów. W ogóle można odnieść wrażenie, że obszerne pismo przeistacza się w jeden wielki akt oskarżenia wobec tego narodu.

Mecenas na początku sięga bardzo głęboko, do starożytności, pisząc, że Żydzi „dokonali ludobójstwa pierwotnych mieszkańców Palestyny”. Na dowód przytacza cytaty z Księgi Powtórzonego Prawa. Szybko robi paralele do współczesności, pisząc, że również dziś Żydzi mordują Palestyńczyków, i to okrutnie. Zdaniem mecenas żydowskie dzieci pisały na bombach podrozwienia dla swoich rówie-

śników, a grupy Izraelczyków obserwowały naloty na niewinnych ludzi, „zajadając się chipsami, pizzą, pijąc alkohol i ogólnie dobrze się bawiąc”.

Wracając do historii, mecenas pisze, że Żydzi zajmowali w komunistycznej Polsce znaczną część stanowisk w UB, a w III Rzeszy jako żołnierze Wehrmachtu „sami uczestniczyli w likwidowaniu członków własnych rodzin (lub byli wobec tego obojętni) oraz likwidowaniu skupisk żydowskich w innych częściach Europy”. Powołuje się też na artykuł z 1936 roku, z którego wynika, że „z handlu pornografią żydostwo czerpie olbrzymie zyski”, i sugeruje, tym razem bez źródła, że „dzisiaj taka sama sytuacja ma miejsce w USA, a w szczególności w Kalifornii”.

W piśmie można przeczytać też sformułowania o tym, że Żydzi są bezczelni „w zakresie rozpowszechniania owej swoistej pałki antysemityzmu”, a „społeczeństwo Izraela nie wyznaje norm, które można uznać w jakimkolwiek zakresie za cywilizowane”.

Uzasadniona krytyka?

Mec. Litwin mówi „Rzeczpospolitej”, że zdecydował się na takie pismo, bo od lat interesuje się historią Żydów, m.in.

doprowadził do ujawnienia raportu z ekshumacji w Jedwabnem. – Strona przeciwna twierdzi, że antysemityzm, cokolwiek by oznaczał, jest z automatu czymś karygodnym. W mojej ocenie pod tym terminem musi realizować jakąś strategię procesową. Jednak próbę udowodnienia, że publikacje antysemickie nie są antysemickie, poprzez przytaczanie szeregu antysemickich tez, trzeba uznać za bardzo oryginalną – mówi przedstawiciel Nigdy Więcej mec. Wojciech Marchwicki.

To nie pierwszy raz, gdy wydawnictwo 3DOM budzi kontrowersje. W sierpniu napisaliśmy, że opublikowało ono „Dzienniki Turnera”, książkę będącą inspiracją dla wielu sprawców krwawych zamachów na tle rasistowskim.

Senator KO Krzysztof Brejza twierdzi, że politycy Konfederacji powinni natychmiast odciąć się od tego wydawnictwa. – Podczas II wojny światowej wymordowano 3 mln Polaków żydowskiego pochodzenia. Nie potrafię pojąć, jak polscy politycy, również będący w Sejmie, mogą akceptować szerzenie tak prowokacyjnej paranoi – komentuje. /©©

REKLAMA 0920992/A/DRESA

21 grudnia na stronie rp.pl WEBINAR

W trosce o zasoby wodne

Co zrobić, by zmniejszyć ryzyko suszy w Polsce?

Zjawisko suszy a zmiany klimatu

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Prowadzenie: Małgorzata Stolarska, ekspertka ds. hydrologii i suszy, Kierownik Zespołu Naukowego Raportu „Stop Suszy”

ORGANIZATOR:

PARTNER MEDIALNY:

